

Sluttrapport

Informasjons- og veiledningssenter

Virksomhetsområde: Forebygging

Prosjektnummer: 2013/117-1/JM 3.9

PROSJEKTET ER STØTTET AV

MED EXTRA-MIDLER

Sammendrag

Caritas' Informasjons og veiledningssenter er et prosjekt som springer ut fra Caritas møte med arbeidsinnvandrere som søkte til Caritas for å finne råd, informasjon og veiledning relatert til deres opphold i Norge. Arbeidsinnvandring fra EØS-land har siden EU-utvidelsene i 2004 og 2007 hatt en betydelig økning. Mange av disse havner i en sårbar situasjon og møter store utfordringer i møte med norsk arbeidsliv, boligmarkedet og offentlige tilbud og institusjoner. Med bakgrunn i Caritas erfaringer opprettet man i 2011 et informasjons- og veiledningssenter i Oslo. Senteret ble åpnet og prosjektet har vært utviklet i samarbeid med Fransiskushjelpen og de katolske menighetene i Norge.

Caritas har i informasjons- og veiledningsarbeidet også hatt tett dialog og samarbeid med diasporaorganisasjoner, og holdt løpende kontakt med andre sivilsamfunnsorganisasjoner så vel som offentlige og kommunale institusjoner.

Gjennom veiledning og informasjonsmøter på ulike språk har Caritas informasjonssenter ønsket å dekke det umiddelbare informasjonsbehovet for arbeidsinnvandrere fra EØS-land i deres sonderingsfase. Senteret skal være et supplement til eksisterende tilbud. I veiledningen skal man tilstrebe et helhetlig perspektiv.

Senteret har holdt til på gateplan i Storgaten 38 i Oslo og har hatt åpent tre dager pr. uke. Siden oppstarten har om lag 11 000 mennesker besøkt senteret for å få informasjon, veiledning og praktisk assistanse. De besøkende mottar veiledning innen en rekke områder med den hensikt å bedre den enkeltes helhetlige livssituasjon. I begynnelsen av prosjektperioden var majoriteten av de besøkende fra Polen, men det har funnet sted en gradvis endring og ved utgangen av 2013 utgjorde personer fra Sør-Europa den største gruppen. I tillegg til informasjon og veiledning på individnivå er det arrangert en rekke åpne informasjonsmøter i samarbeid med ulike faginstitutioner.

Caritas ser et behov for videre drift av senteret og vil arbeide for videre finansiering. Erfaringene fra prosjektet vil også videreformidles til Caritas lokalt i andre byer. Det er opprettet et tilsvarende tilbud i Bergen.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
Innholdsfortegnelse	3
Kap 1. Bakgrunn for prosjektet/målsetting.....	4
Arbeidsinnvandreres situasjon og deres informasjons- og veiledningsbehov.....	4
Caritas Norges informasjonsarbeid og våre samarbeidspartnere.....	5
Aktiviteter.....	6
Målgruppe	6
Mål.....	6
Delmålsetninger:	6
Kap 2. Prosjektgjennomføring/metode.....	7
2.1. Gjennomføring	7
2.2. Bemanning og frivillige	7
2.3. Registrering av besøkende og tilgjengeliggjøring av data.....	8
2.4. Markedsføring av tiltaket	8
2.5. Styringsmekanismer	8
2.6. Økonomi	9
2.7. Policy og talsmannsarbeid.....	9
Kap 3. Resultater og resultatvurdering	9
3.1. Sammensetting av besøkende ved senteret	9
3.1.1. Opprinnelsesland, kjønn og alder.....	9
3.1.2. Tematiske områder det ønskes informasjon og veiledning om	10
3.2. Erfaring av økende alvorlighetsgrad.....	11
3.3. Alkoholproblematikk og psykososiale utfordringer	11
3.4. Oppnåelse i forhold til å nå frem til målgruppen.	11
3.5 Oppnåelse i forhold til prosjektets mål	12
Delmålsetning a).....	12
Delmålsetning b)	13
Delmålsetning c)	13
Delmålsetning d)	13
Kap 4 Oppsummering/Konklusjon/Videre planer	14
Referanse.....	15
Vedleggsoversikt	15

Kap 1. Bakgrunn for prosjektet/målsetting

Arbeidsinnvandreres situasjon og deres informasjons- og veiledningsbehov

I etterkant av EU utvidelsene i 2004 og 2007, og den økonomiske krisen i Europa har man i Norge merket en stor tilstrømning av arbeidsinnvandrere og deres familier til Norge. Mange arbeidsinnvandrere fra blant annet Polen og andre land i EØS-området søker til Den katolske kirke gjennom de nasjonale prestene, menighetene og Caritas Norge for å få informasjon, veiledning og praktisk hjelp knyttet til deres opphold i Norge. Daglig kontakt med nyankomne og arbeidssøkende arbeidsinnvandrere, så vel som arbeidsinnvandrere som har vært i Norge over noe tid, har vist at det er et stort udekket informasjons- og veiledningsbehov i disse gruppene.

Mange arbeidsinnvandrere er i en vanskelig sosial og psykologisk situasjon når de kommer til Norge. De har ofte svært begrensede økonomiske ressurser, de mangler ofte husvære i den første områdnings tiden og de har ofte en urealistisk oppfatning av sine muligheter for å lykkes i Norge. Noen har alkoholproblemer som de enten tar med seg fra sitt hjemland eller utvikler i Norge og mange utvikler livsstilssykdommer som en konsekvens av dårlige bo-, leve- og arbeidsforhold. Noen arbeidsinnvandrere ender også opp som bostedsløse, noe som ofte fører dem ut i kriminalitet for å overleve. Mange som ikke lykkes i sitt arbeidsinnvandringsprosjekt vil kunne føle skam over ikke å ha lyktes og ønsker av denne grunn ikke å returnere til familien i hjemlandet.

EØS-arbeidsinnvandrere som kommer til Oslo¹ har et stort behov for informasjon og veiledning over et bredt spenn av tematiske områder for at de raskest mulig skal kunne navigere i de norske samfunnsstrukturene. Dette gjelder både for de ovennevnte sosialt og økonomisk utsatte grupper og de som har et bedre utgangspunkt for å lykkes i Norge.

Informasjons- og veiledningssenteret har fungert som et stoppested for de nyankomne i deres områdningsprosess. Ved dette tiltaket har man gitt arbeidsinnvandrere korrekt og helhetlig informasjon om hvordan de skal finne frem i det norske samfunnet for å dekke sine grunnleggende informasjonsbehov innen ulike felt. Det betyr blant annet at de skal henvises til eksisterende fagetater som NAV, Servicesenter for Utenlandske Arbeidstakere(SUA) , offentlige helsetjenester med mer, samt bli informert om hvor de kan få dekket andre behov gjennom private/frivillige organisasjoners ulike service- og hjelpetilbud.

Da en del kommer til Norge med urealistiske forventninger og i liten grad har de nødvendige forutsetninger for å lykkes i det norske arbeidsmarkedet, vil en realitetsorientering i en del tilfeller kunne føre til at arbeidsinnvandreren rådes til å returnere til sitt hjemland, for eventuelt å komme tilbake bedre forberedt på et senere tidspunkt.

Vår tilnærming har vært at tilbudet gjennom informasjon og veiledning skal bidra til at enkeltindividet og dermed også vedkommendes familie, skal oppnå en best mulig psykisk, fysisk, sosial og økonomisk situasjon, og at man på bakgrunn av disse forutsetningene skal kunne foreta informerte og gode valg knyttet til ens egen situasjon. Tiltaket har hatt til hensikt å virke forebyggende for gruppens psykiske og fysiske helse.

Arbeidsinnvandrernes informasjonsbehov omfatter en rekke forhold som ofte står i en relasjon til hverandre. Blant disse kan blant annet følgende nevnes:

- Husvære; hvor og hvordan, midlertidig og permanent

¹ De fleste arbeidsinnvandrere kommer til Norge via Oslo

- Regler for utleieforhold; standardkontrakter og informasjon om hvor en kan søke råd.
- NAV; hva er NAV, hvor ligger kontorene, hvordan brukes NAV som rettighets- og servicetilbudsleverandør
- Arbeidslivets regler; Arbeidsmiljøloven, Arbeidstilsynet, fagforeninger med mer.
- Oppholds-og arbeidstillatelse, Familiegjennforening; hvordan søke informasjon og hjelp
- Offentlige helsetjenester; hva er dette og hvor kan en søke hjelp
- Sosial/akutthjelp; hvor kan jeg søke hjelp
- Juridisk assistanse; hvor kan jeg få råd, veiledning og juridisk hjelp.
- Frivillige organisasjoner; hvilke tilbud finnes og hvilken rolle spiller de frivillige organisasjonene
- Norskopplæring; hvilke tilbud finnes for norskundervisning, hvilke offentlige og frivillige organisasjoner tilbyr kurs.
- Nasjonale nettverk; kontaktsteder/kontaktpersoner
- Praktiske spørsmål; ofte knyttet til offentlige dokumenter, utarbeidelse av CV osv.

Caritas Norges informasjonsarbeid og våre samarbeidspartnere

Ved oppstart av prosjektet var de fleste arbeidsinnvandrere som oppsøkte Den katolske kirke fra EØS-land som Polen og Litauen, men som en konsekvens av de økonomiske forholdene og høy arbeidsledighet i søreuropeiske land merket man også en økende tilstrømning fra disse landene; da spesielt fra Spania. De fleste snakker ikke norsk, og en del har ingen eller dårlig engelsk språkforståelse. Informasjonssenteret ønsket følgelig å legge til rette for en språklig bredde og gir informasjon blant annet på norsk, engelsk, polsk, spansk og litauisk.

Informasjons- og veiledningssenteret skal ikke duplisere eller erstatte den informasjonen som fagetater/institusjoner er forpliktet til å gi. Snarere tvert imot er hovedhensikten med informasjonssenteret at arbeidsinnvandrerne skal motta korrekt informasjon om at disse ulike etatene og institusjonene finnes, hva som er deres formål, og hvilke ulike servicetilbud disse har.

Ved at senteret drives av Caritas Norge, som en sivilsamfunnsorganisasjon som mange arbeidsinnvandrere kjenner fra sitt hjemland, blir dette et lavterskeltilbud som legger til rette for at man lett kan komme inn på tingenes realiteter.

Informasjonssenteret samler inn verdifull informasjon om brukergruppens situasjon og behov. Denne informasjonen vil kunne være relevant i utforming av politikk og tilbud på området.

I møter med fagetater som vi har etablert et samarbeid med, blant annet Arbeidstilsynet, Servicesenter for Utenlandske Arbeidstakere(SUA) og NAV, er det uttrykt behov for et slikt Informasjons- og veiledningstilbud. Informasjons- og veiledningssenteret samarbeider nært med disse og andre offentlig etater, samt med frivillige organisasjoner.

Franskushjelpen, de tre katolske oslomenighetene og Caritas Norge står i fellesskap bak informasjons- og veiledningssenteret og utgjør prosjektets styringsgruppe. Den operative driften ligger under Caritas Norge. En referansegruppe bestående av andre organisasjoner, instanser og enkeltpersoner utgjør en idé- og samarbeidsgruppe.

Prosjektet er et hjelp til selvhjelpstiltak.

Aktiviteter

Caritas infosenter driver med veiledning og rådgivning for arbeidsinnvandrere. Dette gjøres fra Infosenterets lokaler på gateplan i Storgata 38 (inngang fra Hausmannsgate) i Oslo. Det tilbys en helhetlig veiledning basert på den enkelte besøkendes behov der man i stor grad henviser til andre offentlige og private organisasjoner og institusjoner. For nyankomne arbeidsinnvandrere gis det også en realitetsorientering knyttet til deres muligheter for å lykkes i det norske arbeidsmarkedet.

Målgruppe

Prosjektets målgruppe er nyankomne arbeidsinnvandrere som befinner seg i den første sonderingsfasen.² Dette dreier seg i hovedsak om innvandrere fra de nye EØS-landene som ble innlemmet med EU-utvidelsen i 2004 og 2007 (E-12 landene) og da spesielt arbeidsinnvandrere fra Polen og Litauen. I tillegg retter man seg også mot nyankomne innvandrere i etterkant av økonomikrisen i Europa, og da spesielt personer fra Spania. Prosjektet retter seg mot personer med lovlig opphold i Norge, uavhengig av personens etniske eller religiøse bakgrunn.

Mål

Prosjektets hovedmålsetting er at arbeidsinnvandrere fra EØS-landene under sin områdningsstid i Oslo skal kunne motta informasjon som dekker deres umiddelbare informasjonsbehov, og at de skal få kjennskap til hvor de kan søke utdypende informasjon og veiledning, og knytte kontakter som letter deres integrering i samfunnet.

Informasjonssenterets kontakt med den enkelte arbeidsinnvandrere skal ha en helhetlig karakter som bidrar til at vedkommende kan ta riktigst mulig valg med hensyn til sitt arbeidsinnvandrersprosjekt. Ved det virker informasjonssenteret forebyggende for den enkeltes psykiske og fysiske helse, og fremmer en raskere inkludering i det norske samfunnet.

Delmålsetninger:

- a) At arbeidsinnvandrere fra EØS-land raskest mulig etter ankomst skal kunne orientere seg ved hjelp av et bredt informasjons- og veiledningstilbud på områder som er viktige for å kunne lykkes som arbeidsinnvandrere i Norge og for deres integrering i samfunnet. De som har et urealistisk arbeidsinnvandrersprosjekt mottar informasjon og veiledning om norsk virkelighet slik at de raskest mulig kan revurdere sitt prosjekt.
- b) Bruke frivillige fra ulike nasjonale miljøer i informasjonsarbeidet og som tolker så vell som nordmenn med god kjennskap til norsk kultur og samfunnsliv.
- c) Videreutvikle nære samarbeidsrelasjoner med offentlige fagetater, nasjonale grupper og frivillige organisasjoner, og henvise til disse for utdypende informasjon.
- d) Samle og bearbeide informasjon om brukergruppene for å rapportere tilbake til myndighetene om deres situasjon og behov.

² Senteret besøkes også av innvandrere med lengre oppholdstid i Norge.

Kap 2. Prosjektgjennomføring/metode

Prosjektet har vært utformet i to deler med et forprosjekt som pågikk i perioden fra oktober 2010 til mai 2011 og et hovedprosjekt som har pågått i perioden fra august 2011 og ut 2013. Prosjektet har hatt til hensikt å forlenges dersom resultatene og behovet tilsier dette, og dersom de økonomiske rammebetingelsene gjør dette mulig.

Høsten 2011 ble regnet som en pilotperiode der man høstet erfaringer, dokumenterte og rapporterte behov, samt videreutviklet gode rutiner og systemer. I denne perioden mottok også prosjektet midler fra Arbeidsdepartementet/NAV med kr. 650.000.

2.1. Gjennomføring

I all hovedsak er prosjektet drevet i henhold til den opprinnelige fremdriftsplanen, men det er noen avvik. I henhold til fremdriftsplanen skulle man i løpet av 2012 tilstrebe en bemanning på fire heltidsansatte samt ha fem åpningsdager pr. uke. Dette har ikke latt seg gjennomføre da de økonomiske rammebetingelsene for prosjektet ikke har gjort det mulig å realisere dette.

Senteret har vært et åpent drop-in tilbud der de besøkende har kunnet registrere seg og sine språkkunnskaper og hvor de så får veiledning etter tur på et språk de forstår. I venteområdet har det vært tilgang til datamaskiner som kan benyttes til jobbsøking, utarbeidelse av CV og jobbsøknad eller registrering på offentlige og private portaler for dem som ikke har behov for veiledning, men som først og fremst har behov for PC og internetttilgang.

2.2. Bemanning og frivillige

Prosjektet har hatt et profesjonelt og lønnet personale. Dette har bestått av en prosjektleder og inntil fire prosjektmedarbeidere i deltidsstillinger. Ved utgangen av prosjektperioden utgjør dette totalt 2,7 stillingsverk. I tillegg har man basert seg på betydelig innsats fra frivillige medarbeidere. Sikring av relevant kompetanse er blitt ivarettatt gjennom selve rekrutteringsprosessen av ansatte så vel som frivillige, samt gjennom opplæring og et fokus på kontinuerlig læring i arbeidsprosessen.

Flerspråklig og tverrfaglig kompetanse er avgjørende for å kunne gi et godt tilbud til de besøkende. Vi har derfor kontinuerlig arbeidet for at vi på alle senterets åpningsdager har hatt den nødvendige kompetansen tilgjengelig på senteret. Dette har også påvirket arbeidet med rekruttering av frivillige. Da språklig og faglig kompetanse ikke nødvendigvis er overlappende i møte med den enkelte besøkendes informasjons- eller veiledningsbehov, har vi tilstrebet en god fleksibilitet ved at medarbeiderne støtter hverandre der det oppstår språklige eller faglige utfordringer.

Frivillig innsats har vært en avgjørende ressurs i den daglige driften av Informasjonssenteret. Samtidig setter Caritas Norge høye krav til de frivilliges kompetanse. Vi har hatt behov for en forutsigbarhet knyttet til de frivillige, så vel som at de frivillige har måttet besitte en kombinasjon av god samfunnsforståelse og en relevant språkforståelse. I rekrutteringen av frivillige har man derfor måttet sette relativt høye krav til dem. Derfor har vi hatt en omfattende prosess knyttet til utvelgelse. Alle frivillige underskriver en arbeidsavtale som blant annet innebærer en taushetserklæring. De frivillige forplikter seg til en fast turnus i en begrenset periode. I opplæringstiden sitter den frivillige sammen med en annen frivillig eller ansatt medarbeider, der personen gradvis fører en større del av veiledningen. En slik restriktiv linje i forhold til rekruttering av frivillige har tidvis gjort tilgangen på frivillige noe vanskelig. Like fullt har man ansett det som nødvendig for å kunne sikre at det tilbud som gis holder en tilstrekkelig kvalitet. I enkelttilfeller har man gått utenom denne rutinen, dette har vært der man aktivt har rekruttert enkeltpersoner eller

hvor vi har hatt et akutt behov for en viss kompetanse. I forhold til det siste har det vist seg at man ved akutte behov ofte har endt opp med personer som ikke egner seg til oppgaven.

I utviklingen av medarbeidernes kompetanse har vi hatt en god dialog med relevante institusjoner og organisasjoner, enten ved støtte via telefon eller ved at det har blitt arrangert møter hvor kompetanse kan deles. Da senteret har hatt til hensikt å ha en helhetlig tilnærming, har vi i hovedsak funnet det verdifullt å besitte en bred kompetanse snarere enn en spisskompetanse. Der det er behov for en detaljert spisskompetanse henviser medarbeiderne de besøkende til slike. Til ulik tid i prosjektet, avhengig av sammensetningen av de frivillige og ansatte, har vi like fullt vært i besittelse av en slik spisskompetanse og i enkelte tilfeller har vi da valgt å gi en mer omfattende støtte og rådgivning.

2.3. Registrering av besøkende og tilgjengeliggjøring av data

Anonymisert nøkkelinformasjon registreres på alle som mottar veiledning ved Infosenteret. Dette gjøres ved at medarbeideren som veileder registrerer en rekke opplysninger slik som den besøkendes opprinnelsesland, alder, kjønn, oppholdstid i Norge og saksområde³ man har ytt informasjon/veiledning om. Dette har vært verdifull data for å kunne se trender innen sammensetningen av gruppen som besøker senteret samt hvilke utfordringer denne gruppen står ovenfor. Dette materialet har dannet et kvantitativt grunnlag for vårt arbeid rettet mot politikere og har også blitt benyttet i forskningsøyemed, blant annet av FAFO.³

2.4. Markedsføring av tiltaket

Tiltaket har i svært liten grad hatt behov for markedsføring, men tilbudet er blitt gjort kjent i de katolske menighetene, samt hos andre organisasjoner som møter målgruppen i sitt arbeid. Slik som Frelsesarméen, Kirkens Bymisjon, Røde Kors, Jussbuss med mer. Utover dette har tilbudet primært blitt gjort kjent i de ulike miljøer på "folkemunne". Senteret har også hatt en god del medieomtale som har bidratt til å gjøre tilbudet kjent. Det har ikke vært behov for å gjøre senteret kjent utover dette da senteret har vært godt besøkt og i svært begrenset grad har hatt kapasitet til å ta imot flere besøkende.

2.5. Styringsmekanismer

Den daglige driften av senteret har vært ledet av prosjektleder i samarbeid med de øvrige ansatte. Prosjektet har hatt en god forankring i organisasjonens ledelse. I tillegg har vi hatt en styringsgruppe bestående av representanter for prosjektets samarbeidspartnere. Styringsgruppen har drøftet mer overordnede temaer knyttet til den organisatoriske plasseringen av prosjektet, forankring til organisasjonens andre grasrotsaktiviteter i Oslo-området og har kommet med innspill knyttet til generalisering og tilgjengeliggjøring av erfaringer med tanke på opprettelsen av liknende tiltak i andre norske byer. I september 2013 åpnet Caritas et tilsvarende senter i Bergen.

Prosjektets referansegruppe har vært en bredt sammensatt gruppe bestående av en rekke ressurspersoner. Disse er utvalgt basert på den enkelte persons kunnskap og erfaring eller deres plassering i organisasjoner med nærliggende virksomhet. Referansegruppen har søkt å gi prosjektet et bredere perspektiv ved å se senteret i en større sammenheng i det norske samfunnet. Referansegruppen har blant annet bestått av Kirkens Bymisjon, Arbeidstilsynet, Oslo katolske bispedømme, tidligere justisminister Odd Einar Dørum, Byrådsavdelingen for næring og kultur i Oslo

³ Fafo-rapport 2013:31 har blant annet benyttet seg av data og intervjuobjekter fra Caritas Infosenter

kommune, NAV Eures, Arbeidstilsynet, Fellesforbundet, Landsorganisasjonen, JURK, Norges Røde Kors, SUA, Oslo Voksenopplæringscenter, Norsk Folkehjelp, Helsedirektoratet og Helse og Velferdsetaten i Oslo kommune.

2.6. Økonomi

Arbeidet med å sikre senterets økonomi har krevd betydelig arbeidsinnsats. Prosjektet har kun vært sikret en delvis finansiering gjennom prosjektperioden og flere støttespillere har kun ytt økonomisk støtte for en begrenset periode av prosjektet. Dette har ført til et kontinuerlig arbeid gjennom prosjektperioden for å opprettholde driften på et tilfredsstillende nivå. Vi har maktet å opprettholde driften gjennom hele prosjektperioden, men en ønsket utvidelse med tanke på åpningstider og antall åpningsdager er det ikke vært funnet tilstrekkelig økonomisk handlingsrom for.

2.7. Policy og talsmannsarbeid

Gjennom prosjektperioden har Caritas Norge kontinuerlig underrettet politiske aktører om situasjonen for arbeidsinnvandrere i Norge. Dette har blitt gjort både gjennom høringsutspill og gjennom møter med posisjons- og opposisjonspolitikere. En rekke stortingspolitikere fra både posisjon og opposisjon har også besøkt senteret og fått en innføring i senterets drift og situasjonen for dem som besøker senteret. Senteret har også fått mye oppmerksomhet i media i løpet av prosjektperioden.⁴ Caritas Norge har også arrangert to seminarer om arbeidsinnvandring. Temaene for disse seminarene var: 1) *"Arbeidsinnvandrere i Skandinavia-hva er deres behov, hvem er de, hvilke nye krav stilles til myndigheter og arbeidsliv?"* og 2) *"De bygger Norge. Arbeidsimmigranternes rettigheter og rolle i norsk arbeidsliv."*

Kap 3. Resultater og resultatvurdering

Prosjektets hovedmålsetting anses som oppnådd.

Siden prosjektoppstart har senteret hatt om lag 11 000 besøkende. Av disse har 7000 besøkt senteret bare i 2013, dette innebærer et snitt på om lag 60 personer pr. åpningsdag. Enkelte dager har senteret hatt opp mot 90 besøkende. Senteret har i dag fem "stasjoner" det kan gis veiledning ved, og med en åpningstid på seks til syv timer pr. åpningsdag og tre åpningsdager i uken er kapasiteten strukket til det maksimale. Det merkes også at prosentandelen som besøker senteret, men som ikke mottar veiledning har steget noe. Dette kan skyldes at de i større grad benytter seg av datamaskiner i senterets venteområde eller finner tilstrekkelig informasjon på informasjonstavlen og i annet informasjonsmaterieell som er tilgjengelig i venteområdet, men det er også sannsynlig at ventetiden for enkeltes vedkommende blir for lang og at man følgelig velger å komme tilbake ved en senere anledning.

3.1. Sammensetting av besøkende ved senteret

3.1.1. Opprinnelsesland, kjønn og alder

Besøkende i aldersgruppen 31 til 60 år dominerer besøksgruppen, etterfulgt av personer under 30 år. Men det er også verdt å merke seg at noen i aldersgruppen 60+ besøker senteret. I forprosjektet var polske menn den dominerende besøksgruppen; ca.70% av de besøkende var polakker, hvorav 70% av disse var menn med en gjennomsnittsalder på 40 år. Andre EØS-land utgjorde om lag 20% og de resterende 10% kom fra andre land (hovedsakelig asiatiske).

⁴ Et utdrag av disse er å finne som eget vedlegg til denne rapporten.

Sammensetningen av besøkende har endret seg i løpet av prosjektperioden. Ved utgangen av 2013 utgjorde besøkende fra Spania, Portugal og Italia den største gruppen av besøkende (ca.35%). Av disse er personer fra Spania den største gruppen. Deretter følger personer fra Polen og Romania som hver utgjør ca. 15% av det totale besøkstallet. Besøkende fra Litauen utgjør om lag 5% og besøkende fra andre land 30%.

3.1.2. Tematiske områder det ønskes informasjon og veiledning om

Et utsnitt fra perioden fra og med september til og med desember 2013 viser at om lag 38% har spørsmål knyttet til arbeidsforhold, 15% om spørsmål knyttet til oppvekst, utdanning og norskundervisning, 14% søker assistanse knyttet til utarbeidelse av CV og arbeidssøknader, 12% søker informasjon om saker som angår UDIs virksomhetsområde, 10% har spørsmål som direkte berører NAVs saksområde. 7% av henvendelsene omhandler boligforhold og 4% av de besøkende har konkrete spørsmål knyttet til sin helsesituasjon.⁵

Den desidert største gruppen søker råd og veiledning om forhold knyttet til *arbeid og arbeidsmiljø*. Her er det blant annet spørsmål knyttet til rettigheter, kontraktsgjennomgang og norsk arbeidsmiljølov som tematiseres, så vel som håndtering av sosial dumping og forhold rundt engasjement i bemanningsselskaper. I disse samtalerne hjelper de frivillige og ansatte ved Caritas Infosenter til i den grad kompetansen finnes på senteret, men i mer alvorlige saker bistår man med å sette den besøkende i kontakt med eksempelvis Arbeidstilsynet, juridiske tilbud og politiet.

En annen stor gruppe søker veiledning og informasjon knyttet til *oppvekst og opplæring*. Dette kan dreie seg om forhold knyttet til norsk skolevesen; deres barns skolegang eller barnehage tilbud. I noen grad er det også spørsmål om mulighet for voksenopplæring, søknadsrutiner for opptak til norske universitet og høyskoler osv. Her bistår Caritas Norge etter evne med å svare på spørsmål, oversette brev og annen informasjon, samt eventuell registrering og søknadsarbeid, eller man henviser den besøkende til rette instans.

En del søker også informasjon om *norskundervisning*; gratis eller rimelige kurs i regi av norske organisasjoner eller kurs med en høyere kostnad i regi av språkskoler. I disse tilfellene henviser Caritas Infosenter til Caritas' egne norskkurs eller tilbud i regi av andre aktører. Vi har en oversikt over hvilke norskkurs som tilbys i Oslo-området og bistår også med registrering/påmelding til disse.

Mange søker assistanse i forbindelse med *utarbeidelse og oversettelse av CV og søknader*. I disse tilfellene bistår de ansatte og frivillige med oppsett av CV og søknad og kartlegging av den enkelte besøkendes kvalifikasjoner. Ved behov gjør man også nødvendige utskrifter av disse dokumentene som den besøkende kan bruke i sin videre jobb jakt.

En del søker også informasjon og veiledning relatert til *UDIs virksomhetsområde*; slik som regler for familieinnvandring/-gjenforening. Her gir vi kort informasjon om deler av regelverket og henviser videre til rette instans for videre informasjon og eventuelle søknadsprosesser.

En betydelig andel søker også informasjon relatert til *NAVs virksomhetsområde*; rettigheter knyttet til barnetrygd, kontantstøtte, registrering for D-nummer, bruk av nav.no, rettigheter ved sykdom, utfylling av meldekort med mer. Som i de øvrige tilfeller, ytes det her hjelp med oversettelse av

⁵ Her er det noe overlapping da gjennomsnittlig besøkende har spørsmål som er relevant for 1,5 kategorier.

dokumenter, utfylling av skjemaer, informasjon om rettigheter og henvisning, eventuelt med følgebrev, til NAV.

Boligforhold tematiseres i en del samtaler. Her er det spørsmål knyttet til leiemarked og *boforhold*, kontraktsgjennomgang/oversettelse, samt saker knyttet til *sosial dumping* og utnyttelse av det skjeve maktforholdet i relasjonen utleier/leietaker. Her gir vi informasjon og bistår med oversettelse, og i tilfeller hvor det er kritikkverdige/ulovlige forhold som avdekkes, bistår vi med kontakt til rette myndighet og eventuelt juridiske tilbud for videre assistanse.

En viss andel søker konkret assistanse om *helseforhold og rettigheter*.

Det søkes informasjon om hvilke rettigheter man har som EU-borger, informasjon om fastlegeordningen, legevakt osv. I en del sammenhenger møter vi også problematikk rundt rusproblemer og psykologiske utfordringer knyttet til den enkelte innvandrers sosiale situasjon. Dette er tematikk som også avdekkes i samtaler der utgangspunktet for samtalen er noe annet.

3.2. Erfaring av økende alvorlighetsgrad

I samtaler med de besøkende får de ansatte og frivillige innsikt i en rekke utfordringer knyttet til innvandreres situasjon i Norge. Majoriteten av de besøkende har først og fremst et informasjonsbehov og søker praktisk assistanse knyttet til rutiner, retningslinjer og hovedtrekk ved deres midlertidige eller permanente opphold i Norge.

De ansatte og frivillige merker dog en økende pågang av det de selv kategoriserer som tyngre saker og merker oftere *grov utnyttelse knyttet til arbeidsforhold, bo-forhold og innreise til Norge*. Her avdekkes det alt fra grove brudd på Arbeidsmiljøloven, seksuell utnyttelse knyttet til arbeids- og boforhold, vold og tilstander som ligger tett opp til menneskesmugling.

Det erfares en økning i antall henvendelser fra personer med opprinnelse i afrikanske og sør-amerikanske land. Disse har over lengre tid arbeidet lovlig i søreuropeiske land, men har ikke gyldig oppholds- og arbeidstillatelse i Norge, følgelig er de særlig utsatt. Senteret har også historier der østeuropeere har fått tilbud om arbeid og opphold i Norge mot en økonomisk kompensasjon. De blir transportert til Norge for så å bli "dumpet" uten at løfter om arbeid og bosted oppfylles.

3.3. Alkoholproblematikk og psykososiale utfordringer

Som tidligere nevnt, avdekkes det i samtaler ofte utfordringer knyttet til *alkoholproblematikk og andre psykososiale utfordringer*. Selv om dette ikke er grunnen for besøket ved senteret, vil dette bli tatt opp der det faller naturlig. En del av disse har tatt med seg sine problemer fra hjemlandet, men en rekke problemer oppstår også som en konsekvens av dårlige bo- og arbeidsforhold i Norge.

3.4. Oppnåelse i forhold til å nå frem til målgruppen.

Målgruppen for prosjektet har vært nyankomne arbeidsinnvandrere fra EØS-landene som befinner seg i en sonderingsfase. Dette dreier seg i hovedsak om innvandrere fra de nye EØS landene og da spesielt innvandrere fra Polen og Litauen. I tillegg skulle tiltaket møte nyankomne innvandrere fra landene som har vært hardest utsatt for den europeiske økonomiske krisen, og da spesielt personer fra Spania.

Med bakgrunn i besøkstallene mener Caritas Norge at vi har nådd prosjektets målgruppe. I løpet av prosjektstiden har det dog vært en dreining i målgruppen. Arbeidsinnvandrere fra Polen og Litauen har utgjort en mindre andel av de besøkende enn antatt ved prosjektets oppstart. Besøkende fra

søreuropeiske land, og da spesielt fra Spania, har derimot utgjort en betydelig større andel av de besøkende enn opprinnelig antatt. Dette avviket skyldes antagelig en kombinasjon av flere faktorer. For det første har vi merket at arbeidsinnvandringen fra Sør-Europa har hatt en betydelig økning i løpet av prosjektperioden. Innvandringen fra de østeuropeiske landene er fortsatt høy, men det kan virke som om denne gruppen nå i mindre grad enn tidligere har behov for assistanse. Dette kan skyldes at denne gruppen allerede har et nettverk eller familie i Norge. I mindre grad er dette tilfellet for nyankomne arbeidsinnvandrere fra Spania.

En slik dreining i målgruppen har vi ikke prøvd å motarbeide fra senterets side. Det er ingen indikasjoner på at dreiningen skyldes manglende kunnskap om infosenterets aktiviteter, men at det er en faktisk endring i behovet hos den enkelte arbeidsinnvandrer.

3.5 Oppnåelse i forhold til prosjektets mål

Prosjektets hovedmålsetting har vært at arbeidsinnvandrere fra EØS-landene under sin områdningsperiode i Oslo skal kunne motta informasjon som dekker deres umiddelbare informasjonsbehov, og at de skal få kjennskap til hvordan de kan søke utdypende informasjon og veiledning og knytte kontakter som letter deres integrering i samfunnet.

Kontakten med den enkelte arbeidsinnvandrer skal ha en helhetlig karakter som bidrar til at vedkommende kan ta riktigst mulige valg med hensyn til sitt arbeidsinnvandringsprosjekt. Ved det skal informasjonssenteret virke forebyggende for den enkeltes psykiske og fysiske helse, og fremme en rask inkludering i det norske samfunn.

Dette målet anser vi som oppnådd. Prosjektet har hatt om lag 11 000 besøkende hvorav 7 000 bare i 2013. Den gjennomsnittlige veiledningssamtalen har en varighet på om lag 30 minutter og gjennomsnittlig besøkende har aktivt søkt om råd innenfor 1,5 av tidligere nevnte temaområder. I hovedsak innebærer veiledningen hjelp til å orientere seg i det norske samfunnet og vi henviser i stor grad til andre instanser for utvidet informasjon eller tilbud som vil være av nytte for den enkelte besøkende. Samtalens form og åpenhet legger til rette for at den enkelte besøkendes livssituasjon som helhet forenkles og forbedres. Mange av de helseutfordringene vi har møtt i forbindelse med arbeidet kan knyttes opp til den enkelte arbeidsinnvandrers livssituasjon. Dette er knyttet til arbeidsmiljø, boforhold og sosialt nettverk, trygghet og forutsigbarhet. Senterets veiledning søker å tilrettelegge for at den enkelte arbeidsinnvandrer i størst mulig grad skal kunne få mulighet til å forbedre disse forholdene, enten gjennom egen innsats eller ved assistanse fra andre offentlige eller private aktører.

Delmålsetting a)

At arbeidsinnvandrere fra EØS-land raskest mulig etter ankomst skal kunne orientere seg ved hjelp av et bredt informasjons- og veiledningstilbud på områder som er viktige for å kunne lykkes som arbeidsinnvandrer i Norge og for deres integrering i samfunnet, og at de som har et urealistisk arbeidsinnvandringsprosjekt mottar informasjon og veiledning om norsk virkelighet som bidrar til riktigst mulig valg for den enkelte.

Dette delmålet anser vi som nådd. Om lag 35% av de besøkende ved senteret har vært i Norge i under 8 uker. Dette gir en indikasjon på at senteret bidrar med nødvendig informasjon for arbeidsinnvandreren i den første områdningsfasen. Om lag én av syv besøkende ved senteret rådes til å revurdere sitt arbeidsinnvandringsprosjekt på bakgrunn av de forutsetninger de har for å lykkes i det norske arbeidslivet og for å få et verdig opphold i Norge.

Delmålsetning b)

Forutsetter at det brukes frivillige fra ulike nasjonale miljøer i informasjonsarbeidet og som tolker. Dette målet anses som oppnådd. Senteret har frivillige med bred etnisk bakgrunn og sammensettingen av frivillige gjenspeiler språkkompetansen til de besøkende.

Delmålsetning c)

Videreutvikle nære samarbeidsrelasjoner med offentlige fagetater, nasjonale grupper og frivillige organisasjoner og henvise til disse for utdypende informasjon. Dette delmålet anses som gjennomført. Det er et samarbeid med en rekke aktører slik som NAV, SUA (Senter for utenlandske arbeidstakere), Arbeidstilsynet, Frelsesarméen, Oslo Folkehjelp, Oslo Røde Kors, Kirkens Bymisjon, Juss-Buss, JURK, med flere. Dette samarbeidet konkretiseres delvis gjennom bilaterale møter, gjennom senterets ressursgruppe, ved at ulike aktører bidrar med informasjon om sine spesialområder ved senteret og ved en gjensidig henvisning, der senteret henviser de besøkende til relevante aktører og institusjoner og ved at samarbeidspartnere henviser til oss der det er naturlig.

Delmålsetning d)

Samle og bearbeide informasjon om brukergruppen for å rapportere tilbake til myndighetene om deres situasjon og behov. Dette delmålet anses som oppnådd. Gjennom et registreringsskjema og erfaringer som gjøres av frivillige og ansatte på senteret opparbeider vi oss en betydelig forståelse for brukergruppen. Politikere, byråkrater og forskningsinstitusjoner informeres om erfaringene fra senteret og får tilgang til materialet. Denne informasjonen gjøres tilgjengelig gjennom møter med aktuelle aktører og ved jevnlige besøk til informasjonssenteret. Blant annet har man hatt møter med/besøk av Erna Solberg(H), Anniken Hauglie (H), Trine Skei Grande (V), Kjell Ingolf Ropstad (Krf), Libe Rieber Mohn (Ap), Hadia Tajik (Ap), Thore Erik Forsberg (Ap), Heiki Holmås (SV), Karin Andersen (SV), Torbjørn Røe Isaksen (H), Per Kristian Foss (H), Robert Eriksson (Frp), Bengt Morten Wenstøb (H) og Stian Berger Røslund (H). Informasjon og data er gjort tilgjengelig for blant annet FAFO og NIBR. Det er også tett kontakt med Arbeidstilsynet i saker vedrørende sosial dumping og med KOM i saker angående menneskehandel.

Kap 4. Oppsummering/Konklusjon/Videre planer

- Prosjektperioden har vist at arbeidsinnvandrere fra EØS-landene under sin områdningsstid i Oslo har stort behov for å motta informasjon som dekker deres umiddelbare informasjonsbehov, og å få kjennskap til hvordan de kan søke utdypende informasjon og veiledning samt knytte kontakter som letter deres integrering i samfunnet.
- Kontakten med den enkelte arbeidsinnvandrer har hatt en helhetlig karakter som bidrar til at vedkommende kan ta riktigst mulige valg med hensyn til sitt arbeidsinnvandringsprosjekt. Ved det virker informasjonssenteret forebyggende for den enkeltes psykiske og fysiske helse, og fremmer en raskest mulig inkludering i det norske samfunnet.
- I prosjektets pilotfase var majoriteten av de besøkende fra Polen. Ved utgangen av 2013 er majoriteten arbeidsinnvandrere fra land som er rammet av den økonomiske krisen i Sør-Europa, især fra Spania.
- Senteret har ansatte og frivillige med bred etnisk bakgrunn og sammensettingen av disse gjenspeiler språkkompetansen til dem som besøker oss.
- Prosjektets referansegruppe har vært en bredt sammensatt gruppe bestående av en rekke ressurspersoner. Referansegruppen har søkt å gi prosjektet et bredere perspektiv ved å se senteret i en større sammenheng i det norske samfunnet. Referansegruppen har blant annet bestått av Kirkens Bymisjon, Arbeidstilsynet, Oslo katolske bispedømme, tidligere justisminister Odd Einar Dørum, Byrådsavdelingen for næring og kultur i Oslo kommune, NAV Eures, Arbeidstilsynet, Fellesforbundet, Landsorganisasjonen, JURK, Norges Røde Kors, SUA, Oslo Voksenopplæringscenter, Norsk Folkehjelp, Helsedirektoratet og Helse og Velferdsetaten i Oslo kommune.
- Gjennom prosjektperioden har Caritas Norge kontinuerlig underrettet politiske aktører om situasjonen for arbeidsinnvandrere i Norge. En rekke stortingspolitikere fra både posisjon og opposisjon har også besøkt senteret og fått en innføring i senterets drift og situasjonen for dem som besøker senteret.
- Arbeidet med å sikre senterets økonomi har krevd betydelig arbeidsinnsats. Prosjektet har kun vært sikret en delvis finansiering gjennom prosjektperioden og flere støttespillere har kun ytt økonomisk støtte for en begrenset periode av prosjektet. Dette har ført til et kontinuerlig arbeid gjennom prosjektperioden for å opprettholde driften på et tilfredsstillende nivå. Vi har maktet å opprettholde driften gjennom hele prosjektperioden, men en ønsket utvidelse med tanke på åpningstider og antall åpningsdager har vi ikke funnet rom for. Infosenteret i Oslo har pr. 1 februar 2014 fremdeles en stram økonomi og er kun sikret drift ut første halvår av 2014.
- Caritas vurderer behovet for et slikt tilbud nødvendig og dersom de økonomiske rammebetingelser gjør det mulig vil driften opprettholdes. Erfaringer fra tiltaket vil også gjøres tilgjengelig for Caritas' lokalledd i andre byer.
- Prosjektets styringsgruppe har drøftet mer overordnede temaer knyttet til den organisatoriske plasseringen av prosjektet, forankring til organisasjonens andre grasrotsaktiviteter i Oslo-området og har kommet med innspill knyttet til generalisering og tilgjengeliggjøring av erfaringer med tanke på opprettelsen av liknende tiltak i andre norske byer. I september 2013 åpnet vi et lignende senter i Bergen og har planer om opprettelse av sentra i Drammen og Stavanger innen 2015.

Referanse

- Fafo-rapport 2013:31, Jon Horgen Friberg, Olav Elgvin og Anne Britt Djuve, *Innvandrerene som skulle klare seg selv – Når EØS-avtalens frie flyt av arbeidskraft møter velferdsstatens bakkebyråkrati*, Fafo, Oslo 2013

Vedleggsoversikt

- Vedlegg 1: Oversikt mediesaker
- Vedlegg 2: Fafo-rapport 2013:31

Vedlegg 1: Oversikt mediesaker

Redaksjonelle saker:

Infosenter for utenlandske arbeidssøkere – sak på NRK Hordaland om infosenteret i Bergen 19. desember 2013

NRK Hordaland forteller 19. desember om utenlandske arbeidssøkende som kommer til Bergen og hjelpen disse får ved Caritas Infosenter i Bergen. Leder av Caritas St. Paul, Øystein Bildt.

Søreuropeerne kommer – sak om arbeidsinnvandring fra Sør-Europa i Nyhetsmorgen på NRK P2 19. desember 2013

Radioprogrammet Nyhetsmorgen på NRK P2 forteller om økning i antallet arbeidsinnvandrere fra Sør-Europa. Leder i Caritas Infosenter, Morten Stensberg, intervjues i saken.

Nå kommer Sør-Europas arbeidsløse – sak på NRKs nettsider 19. desember 2013

NRK skriver om økning i arbeidsinnvandring fra Sør-Europa. Caritas Infosenter nevnes i artikkelen.

- Håp er det jeg trenger – sak om arbeidsinnvandring og Caritas Infosenter i Oslo i LO-Aktuelt 11. desember 2013

LO-Aktuelt skriver om arbeidsinnvandring og har i den forbindelse besøkt Caritas Infosenter i Oslo. Både leder av infosenteret Morten Stensberg og nestleder Isabel Hillestad intervjues i artikkelen.

Trenger hjelp raskt for ikke å fryse ihjel – sak om arbeidsinnvandring i Vårt Land 29. november 2013

Daglig leder ved Caritas Infosenter i Oslo, Morten Stensberg, ble 29. november intervjuet i forbindelse med en sak om innstramming av nødhjelp til fattige tilreisende til Norge.

Marius betalte for jobbhjelp i Norge – ble dumpet i grøfta – sak om utnytting av arbeidsinnvandrere på TV2 20. november 2013

TV2 fortalte 20. november historien om Litauiske Marius som ble lurt til Norge med løfte om jobb. Leder ved Caritas Infosenter i Oslo, Morten Stensberg, intervjues i innslaget. Saken ble også omtalt på TV2s hjemmesider.

Må avvise folk som trenger hjelp – sak i NRK Østlandssendingen om at den katolske kirke og Caritas må avvise folk som trenger hjelp 11. november 2013

Daglig leder ved Caritas Infosenter i Oslo, Morten Stensberg, intervjues i en sak om at folk som trenger hjelp må avvises på grunn av manglende finansiering.

Øke trivselen for arbeidsinnvandrere – intervju med NRK Sørlandssendinga 23. oktober 2013

Sørlandssendinga på NRK P1 hadde 23. oktober en sak om arbeidsinnvandring og intervjuet i den forbindelse Morten Stensberg, leder for Caritas Infosenter for arbeidsinnvandrere.

Skulle bare ha en jobb – sak i Aftenposten 19. oktober 2013

Lørdag 19. oktober skrev Aftenposten om fattigdom og arbeidsløshet i Europa. I saken intervjues Morten Stensberg, leder for Caritas Infosenter for arbeidsinnvandrere.

Kommer for å jobbe – får ikke jobb – sak i Aftenposten Oslo 16. oktober 2013

Aftenposten Oslo skriver 16. oktober at det er stadig vanskeligere for Spanjoler å få jobb i Oslo. I den forbindelse har de besøkt Caritas Infosenter og intervjuet ansatte og brukere.

Noen arbeidsgivere profiterer på at arbeiderne ikke kan norsk – intervju i fagbladet Velferd 16. oktober 2013

Manglende norskkunnskaper var hovedtemaet i et intervju fagbladet Velferd gjorde med leder for Caritas Infosenter.

Flere fattige i Europa – sak om økt fattigdom i Europa i Dagsnytt på NRK P2 10. oktober 2013

NRK P2s Dagsnyttsendig 10. oktober hadde en sak om økt fattigdom i Europa. I den forbindelse ble leder for Caritas Infosenter for arbeidsinnvandrere, Morten Erik Stensberg, intervjuet.

Overnattingstilbud til fattige sydeuropeere – sak på Nyhetsmorgen NRK P2 2. oktober 2013

I Bergen samarbeider Caritas, Kirkens Bymisjon og Robin Hood-huset om et overnattingstilbud for fattige tilreisende. Radioprogrammet Nyhetsmorgen, på NRK P2, hadde 2. oktober et innslag om dette tilbudet.

Katolsk hjelp til euroinnvandrere – sak om Caritas Infosenter i Bergen i Bergens Tidende 28. september 2013

Bergens Tidende skriver 28. september om tilbud til arbeidsinnvandrere i Bergen og Lone Lunemann Jørgensen, leder ved Caritas Infosenter i Bergen, blir i den forbindelse intervjuet.

På flukt fra Eurokrise – innslag om arbeidsinnvandring på Migrapolis på NRK 1 19. september 2013

Det flerkulturelle fjernsynsmagasinet Migrapolis viste 19. september et innslag der de fulgte Aruna Seidi, en arbeidsinnvandrer som søkte lykken i Oslo. I sin jakt på jobb var han blant annet innom Caritas Infosenter for arbeidsinnvandrere.

Arbeidsinnvandring og NAV – innslag om arbeidsinnvandring på Nyhetsmorgen på NRK P2 18. september 2013

Radioprogrammet Nyhetsmorgen på NRK P2 hadde 18. september et innslag om arbeidsinnvandring der blant andre Morten Erik Stensberg, leder på Caritas Infosenter for arbeidsinnvandrere, intervjues.

Frykter velferdsbombe – sak om arbeidsinnvandring i Klassekampen 17. september 2013

En ny [rapport fra FAFO](#) advarer mot at velferdsstaten kan få store utgifter, om ikke østeuropeiske arbeidere blir bedre integrert, skriver Klassekampen 17. september. I saken blir Marina Pottinga som har vært praktikant på Caritas Infosenter for arbeidsinnvandrere intervjuet.

Politiet mistenker at Oslo S er blitt hentesentral for svart arbeidskraft – sak i Aftenposten osloby 4. juni 2013

Aftenpostens Osloutgave skriver at politiet mistenker at Oslo S er blitt hentesentral for svart arbeidskraft. I den forbindelse intervjues seniorrådgiver i Caritas Norge, Bernt Ivar Gulbrandsen.

Caritas nevnes under debatten på NRK 1 2. mai 2013

Under debatten på NRK 1 2. mai 2013 trekkes Caritas fram som en av organisasjonene som arbeider med arbeidsinnvandrere i Oslo. Både Venstreleder Trine Skei Grande og andre i debattpanelet nevner Caritas.

Må sove på gata – sak om arbeidsinnvandreres bosituasjon i Dagsavisen 30. april 2013

Seniorrådgiver i Caritas Norge, Bernt Ivar Gulbrandsen blir intervjuet i en sak i Dagsavisen om arbeidsinnvandreres bosituasjon i Norge.

Uteliggere skal jages – sak om bostedsløse i Aftenposten Oslo 19. april 2013

Aftenposten Oslo skriver om at bostedsløse i Oslo vil jages av politiet sommeren 2013. Caritas nevnes

i artikkelen som en av organisasjonene politiet vil benytte seg av for å spre informasjon til nyankomne mennesker i byen.

Arbeidsinnvandring og Caritas Infosenter i Norgesglasset på NRK P1 9. april 2013

Radioprogrammet Norgesglasset, som sendes på NRK P1, hadde 9. april en sak om arbeidsinnvandring til Norge, der de besøkte Caritas Infosenter.

Den desperate jobbjakten – sak om arbeidsinnvandring i Morgenbladet 5. april 2013

Morgenbladet skriver om arbeidsinnvandring og har i den anledning besøkt Caritas Infosenter.

Rush av arbeidssøkere til Norge – sak om arbeidsinnvandring fra Sør-Europa i Finansavisen 2. april 2013

Finansavisen skriver 2. april om økt arbeidsinnvandring fra land i Sør-Europa og intervjuer i den forbindelse kommunikasjonsrådgiver i Caritas Norge, Kristian Øvretveit.

Flere fra sør prøver lykken i Norge – sak om arbeidsinnvandring fra Spania i Aftenposten 26. mars 2013

Aftenposten skriver 26. mars om arbeidsinnvandring fra Spania til Norge og har i den forbindelse intervjuet seniorrådgiver i Caritas Norge, Bernt Ivar Gulbrandsen.

Nær drømmen om et bedre liv – sak om arbeidsinnvandring i Aftenposten OsloBy 13. mars 2013

Aftenposten OsloBy skriver om økning i arbeidsinnvandrere fra Sør-Europa til Oslo og har i den forbindelse besøkt Caritas Infosenter.

Gir tiende til nødlidende spanjoler – sak om den vanskelige økonomiske situasjonen i Spania i avisen Dagen 19. februar 2013

Lengre sak om den vanskelige økonomiske situasjonen i Spania der Caritas Spania nevnes og kommunikasjonsrådgiver i Caritas Norge, Kristian Jahren Øvretveit, intervjues.

Saker om arbeidsinnvandring på NRK 29. januar 2013

Både NRK Østlandssendingen og nyhetsmagasinet Her og Nå på NRK P1 hadde 29. januar reportasjer som omhandlet arbeidsinnvandring. I begge reportasjene omtales Caritas Infosenter og rådgiver i Caritas Norge, Bernt Ivar Gulbrandsen, intervjues.

Tilbake til start – sak om innleid arbeidskraft i Klassekampen 26. januar 2013

Klassekampen skriver 26. januar om bruk av innleid arbeidskraft i Norge. Caritas Infosenter omtales i artikkelen og Rådgiver i Caritas Norge, Bernt Ivar Gulbrandsen, er blant dem som intervjues i artikkelen.

Velkommen til Norge – sak om arbeidsinnvandring i Dagbladet 13. januar 2013

Artikkel fra Caritas Infosenter for arbeidsinnvandrere i Dagbladet der blant annet rådgiver i Caritas Norge, Bernt Ivar Gulbrandsen blir intervjuet.

Norges nye nødlidende – sak om arbeidsinnvandrere i Klassekampen 9. januar 2013

Bernt Ivar Gulbrandsen, rådgiver i Caritas Norge, ble intervjuet i forbindelse med en artikkel om arbeidsinnvandring i Klassekampen 9. januar.

Prøver lykken i Norge – Sak om arbeidsinnvandring i Vårt Land 8. januar 2013

Bernt Ivar Gulbrandsen, rådgiver i Caritas Norge, ble intervjuet av Vårt Land i forbindelse med en artikkel om arbeidsinnvandring 8. januar.

Innlegg:

Håpet er undervurdert – innlegg om arbeidsinnvandring i Vårt Land 9. desember 2013

Noen arbeidsinnvandrere har ikke med seg mye mer enn håpet om en ny fremtid, skriver leder for Caritas Infosenter i Oslo, Morten Stensberg, i et innlegg i Vårt Land. Innlegget stod på trykk 9. desember.

De får bygge, men ikke bo – kronikk i Klassekampen 5. oktober 2013

Daglig leder på Caritas Infosenter for arbeidsinnvandrere, Morten Erik Stensberg, skriver om boforholdene til arbeidsinnvandrere i en kronikk i Klassekampen 5. oktober.

Mer enn helsepolitikk – innlegg om arbeidsinnvandreres helsesituasjon i Vårt Land 2. april 2013

Seniorrådgiver i Caritas Norge, Bernt Ivar Gulbrandsen, skriver i et innlegg i Vårt Land at arbeidsinnvandrernes helsesituasjon dreier seg om mer enn ren helsepolitikk.

2012

Europas nye flyktninger – sak om arbeidsinnvandring i Aftenposten 22. desember 2012

Aftenposten skriver om arbeidsinnvandrere som flykter fra et Europa i krise og som kommer til Norge. Rådgiver i Caritas Norge, Bernt Ivar Gulbrandsen blir intervjuet i artikkelen.

Arbeidsinnvandring – intervjuer i Morgennytt på NRK 1, Her og Nå og Nyhetsmorgen NRK P2 21. november 2012

Seniorrådgiver i Caritas Norge, Bernt Gulbrandsen, ble intervjuet i Morgennytt på NRK 1, og av programmene Her og Nå og Nyhetsmorgen på NRK P2 om arbeidsinnvandring fra Sør-Europa. Her kan du se klippet på [Morgennytt](#). Her kan du høre intervjuet på [Nyhetsmorgen](#), intervjuet med Bernt er om lag ¼ inn i sendingen. Podkast fra Her og Nå-sendingen kan du høre [her](#).

For byråkratisk – Sak på aftenposten.no om arbeidsinnvandring 14. november 2012

Aftenposten.no med sak om arbeidsinnvandring i etterkant av debatt på litteraturhuset i Oslo. Generalsekretær i Caritas Norge, Martha Rubiano Skretteberg, stilte spørsmål til paneldeltakerne og ble intervjuet av aftenposten etter debatten. Her kan du lese hele [artikkelen](#) i aftenposten.

Caritas Norge og arbeidsinnvandring – reportasje på Dagsrevyen 21 og Brennpunkt på NRK 2. oktober 2012

Caritas Norges infosenter for arbeidsinnvandrere ble besøkt i [Dagsrevyen 21](#) på NRK. Senere på kvelden var arbeidsinnvandring fra Spania tema i [Brennpunkt](#) der både Caritas Norge og Caritas Spania blir nevnt.

Reportasje fra Caritas Infosenter – i nyhetsprogrammet Her og Nå på NRK P1 27. september 2012

Norges største nyhets- og aktualitetsmagasin på radio, Her og Nå på NRK P1, besøkte Caritas Norges infosenter for arbeidsinnvandrere. Der intervjuet de en spansk arbeidsinnvandrer og leder av infosenteret, Bernt Gulbrandsen.

Caritas Norges seminar om arbeidsinnvandring – artikkel i Utrops nettutgave 25. september 2012

Den flerkulturelle avisa Utop var til stede på vårt seminar om arbeidsinnvandring og har et fyldig referat herfra i sin [nettavis](#).

Dårlig mottatt – Innlegg i Dagens Næringsliv 20. juli 2012

[Mottaksapparatet for arbeidsinnvandrere er for dårlig tilrettelagt](#). Det bidrar til mer svart arbeid og til at flere utnyttes av useriøse arbeidsgivere, skriver seniorrådgiver Bernt Ivar Gulbrandsen i Caritas Norge.

Arbeidsturistene – sak i Aftenposten 6. juni 2012

Aftenposten skriver om arbeidsinnvandrere som bor i telt mens de leter etter jobb. Leder av Caritas infosenter, Bernt Gulbrandsen intervjues i artikkelen.

Problematiske boforhold for arbeidsinnvandrere i Norge – sak om arbeidsinnvandring på Dagsnytt Atten 31. mai 2012

Når arbeidssituasjonen i Europa møter boligmarkedet i Norge oppstår det problematiske sosiale forhold, spesielt når arbeidsinnvandrerne ikke snakker norsk og ikke har vært lenge i Norge. Seniorrådgiver i Caritas Norge, Bernt Gulbrandsen, ble intervjuet om arbeidsinnvandreres situasjon i Norge.

Om au pairer i Vårt Land 14. juni 2012.

Om au pairer i Aftenposten 8. mai 2012.

Arbeidsinnvandring i Dagens næringsliv 28. april 2012

Arbeidsinnvandring i Aftenposten 7. mars 2012.

Om arbeidsinnvandring i Dagbladet 2. mars 2012.

Arbeidsinnvandring i Dagsavisen 31. januar 2012.

Arbeidsinnvandring i A-magasinet 20. januar.

Vedlegg 2: Fafo-rapport 2013:31

Rapporten kan leses i sin helhet på <http://www.fafo.no/pub/rapp/20321/20321.pdf>

Fafo-rapporten: *Innvandrerne som skulle klare seg selv – Når EØS-avtalens frie flyt av arbeidskraft møter velferdsstatens bakkebyråkrati* av Jon Horgen Friberg, Olav Elgvin og Anne Britt Djuve peker på at endrede mønstre for migrasjon, bosetting og integrering innenfor EØS-området har gitt opphav til nye velferds- og integreringsutfordringer. Dels handler dette om dynamikken i de arbeidsmarkedene som mange østeuropeiske arbeidsinnvandrere har blitt rekruttert til, dels handler dette om nye migrasjonsmønstre i kjølvannet av den europeiske økonomiske krisa. Resultatet er at mange EØS-borgere – både med og uten opptjente rettigheter fra norsk arbeidsliv – oppsøker NAV for hjelp. Møtet mellom EØS-borgere og NAV oppleves i mange tilfeller som frustrerende for begge parter. På den ene siden mangler NAV-ansatte ofte klare retningslinjer for å avgjøre hvem som har rett til hva når. For det andre skorter det på effektive virkemidler i arbeidet med å hindre utstøting og marginalisering i disse gruppene. NAV-reformens desentraliserte beslutningssystem bidrar til å forsterke usikkerheten rundt denne gruppen. Vi argumenterer for at verken velferdsstatens etablerte virkemiddelapparat for å sikre sysselsetting og inkludering, eller det politiske handlingsrommet i EØS-avtalen med hensyn til å tette velferdsstatens stadig mer porøse grenser, er fullt utnyttet når det kommer til det store antallet nye europeiske arbeidsinnvandrere.